

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Franze Schuberta Zlaté Hory

Nádražní 280, 793 76 Zlaté Hory

Identifikátor: 600 004 503

Termín konání orientační inspekce: 22.-24. květen 2001

Čj.	132 267/01-12005
Signatura	om1ku203

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Franze Schuberta je zařazena rozhodnutím MŠMT do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 25 489/99-21 jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Odloučená pracoviště škola nemá. Druhým školním rokem sídlí v budově bývalé základní školy.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V souladu s výše uvedeným rozhodnutím poskytuje škola základy vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru. Výuku uvedených oborů navštěvuje celkem 123 žáků (100 žáků hudební obor a 23 žáků výtvarný obor. Těžiště výuky hudebního oboru je na I. stupni a to převážně v nižších ročnících základního studia (v 1.- 3. ročníku). Na II. stupni pokračují pouze 3 žáci. Vyučována je hra na klavír (27 žáků) a elektronické klávesové nástroje (25 žáků), hra na zobcovou flétnu (34 žáci), příčnou flétnu (1 žák) a klarinet (1 žák), hra na housle (3 žáci), kytaru (7 žáků), akordeon (1 žák) a bicí (1 žák). Výuka dospělých a rozšířené vyučování nejsou realizovány.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

Hodnocení průběhu a kvality vzdělávání v hudebním oboru vychází z poznatků získaných při hospitacích v individuální výuce hry na klavír a elektronické klávesové nástroje, hry na akordeon, kytaru, zobcovou flétnu a klarinet.

Obsah učiva zpracovaný v individuálních studijních plánech a tematických časových plánech hudebně-teoretického předmětu převážně odpovídá požadavkům učebních osnov. V oddělení klávesových nástrojů nejsou u všech učitelů systematicky plánovány a při postupových zkouškách prověřovány další složky klavírní hry (improvizace doprovodu k písni a pohotovost hry z listu). Neplnění osnov bylo zjištěno ve 3. ročníku hry na akordeon. Ve výuce hry na elektronické klávesové nástroje se projevila absence učebních osnov a nekoordinované plánování výuky tohoto nástroje. Zpracované individuální studijní plány dle zápisů v třídních knihách byly kompilátem klavírní literatury a výběru písní z oblasti populární hudby.

Výuku v tomto oboru zajišťuje šest učitelů. Většina kontrolovaných předmětů byla vyučována učiteli s odborností pro jiný nástroj.

Prostorové podmínky nového sídla školy jsou vyhovující pro individuální nástrojovou i kolektivní výuku. Hudební nástroje používané pro výuku klavírní hry jsou v dobrém technickém stavu. Používané elektronické klávesové nástroje mají různou kvalitu a spektrum technických možností, což znesnadňuje jednotnost výuky. V jedné hospitované lekci byl nástroj nevhodně umístěn v nedostatečně osvětlené části učebny. Vkusně zařízený hudební sál, který je rovněž využíván k výuce, je kromě nového křídla vybaven i digitálním klavírem. Akustické podmínky sálu nejsou zatím optimální. Učebna hudební nauky je dobře vybavena didaktickou technikou a učebními pomůckami, neposkytuje však dostatek prostoru pro pohybové činnosti. Zajištění výuky notovým materiálem je dostatečné. Pro potřeby notových úprav a transkripce mohou učitelé využívat počítač. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek odpovídá psychohygienickým zásadám.

Organizace vyučování respektuje požadavky učebních osnov. Žákům nižších ročníků jsou poskytovány dvakrát v týdnu dělené lekce. U některých žáků přípravného studia a 1. ročníku však byly zjištěny krácené lekce a to pouze 0,5 vyučovací hodiny.

Hospitace ve výuce **hry na klavír** se uskutečnily u tří učitelů, z nichž žádný nemá pro výuku tohoto nástroje odbornou způsobilost. Pozitivem některých sledovaných lekcí bylo zařazování tvořivých prvků, např. doprovodu k písni s jiným nástrojem nebo hry z listu. Rovněž pozitivně je hodnocena snaha učitele o odstraňování nevhodných návyků, zejména hypertonie svalů a o důsledné nastudování zadaného repertoáru. Vedle tradičního hudebního materiálu používali učitelé také novější sbírky klavírních škol. Ve většině lekcí se však projevila nedostatečná pozornost věnovaná kultuře tónu související s nesprávným využíváním možností pianistického aparátu. V některých lekcích byl žákům dokonce nekvalitní úhoz vštěpován učitelovým názorným příkladem. Neuspokojivé výsledky výuky byly zaznamenány v lekcích, v nichž studované skladby byly pouze povrchně přehrávány a učitelova pozornost byla soustředěna na nejzákladnější kontrolu reprodukováného hudebního textu bez vyšších nároků.

Výuka **hry na elektronické klávesové nástroje** postrádala v 1. a 2. ročníku logickou stavbu. Žáci se velmi obtížně dokázali orientovat na klávesnici, akordický doprovod zvládali jen s velkou pomocí učitelů. Samostatnost při řešení problémů nebyla ve výuce patrná. Cíleně nebyly rozvíjeny a upevňovány elementární znalosti, potřebné ke hře na klávesový nástroj. Žáci ve sledovaných hodinách měli jen povrchní vědomosti o stavbě používaných akordů a jejich obrátů. Plnění učebních osnov nebylo možné vzhledem k absenci oficiálních dokumentů posoudit. Rozvoj hudebnosti žáků, vedených nejednotným a nekoordinovaným způsobem, není v souladu s cíli a posláním školy.

Nejrozšířenějším vyučovaným předmětem ve škole je **hra zobcovou flétnu**. Výuka je svěřena učitelům, kteří nesplňují podmínky odborné způsobilosti nebo mají odbornou způsobilost pro jiný nástroj. Jednodenní kurzy, kterých se učitelé zúčastňují, nenahrazují znalosti získané řádným studiem. Absence znalostí problematiky a specifiky tohoto dechového nástroje se markantně projevily ve výuce. Při plánování a výběru literatury nebyly využity veškeré možnosti nabídky, což svědčí o nedostatečné znalosti literatury. Nedostatečně byla zdůrazněna dechová složka hry, která negativně ovlivnila ladění a stavbu fráze. Velmi častým jevem byly učitelem neopravené rytmické nepřesnosti při hře žáků. Tónová kvalita byla rovněž opomíjena. Tento nedostatek se projevil zvláště negativně při interpretaci technicky náročnějších míst v barokních skladbách.

Hra na klarinet je vyučována učitelem s příslušnou odborností na velmi dobré úrovni. Plánování vycházelo z individuálních možností, výběr studijních materiálů byl v souladu s technickými schopnostmi žákyně. Organizace hodiny byla zaměřena na upevnění a zdokonalení již získaných dovedností. Pomocí běžně užívané literatury a přiměřeným způsobem byly dále tyto dovednosti rozvíjeny. Přednesová literatura byla rovněž vybrána s ohledem na technické a tónové schopnosti žákyně.

Výuka předmětu **hra na kytaru** je zajištěna učitelkou se specializací pro jiný nástroj. Kontrolována byla pouze výuka v jedné lekci 3. ročníku. Plánování učiva vychází z požadavků učebních osnov. Při výběru přednesových skladeb však nebyl brán dostatečný zřetel na technickou a muzikální vyspělost žáka. V důsledku nepoužívání podnožky ani kytarové podpěrky se u žáka projevily nedostatky v základních návycích – v sezení i držení nástroje a následně také v kvalitě tónu.

Výuka **hry na akordeon** byla vedena učitelem s odpovídající odborností. Probíraná látka však neodpovídala požadavkům učebních osnov příslušného ročníku, do kterého byl žák zařazen. Kontrolou protokolu o závěrečných zkouškách se potvrdilo, že nedostatek v plnění učebních osnov přetrvává již z minulého školního roku. Ve sledované lekci žák nevládal rytmické

a technické problémy související s elementárními znalostmi a dovednostmi. V organizaci hodiny převládalo pouze opakování a upevňování znalostí získaných v minulých lekcích. Při plánování dalšího rozvoje byla evidentní snaha učitele vyhovět zájmu žáka a tomuto cíli podřídit i výběr literatury.

Výuku v předmětu *hudební nauka* zajišťuje vysokoškolsky vzdělaná učitelka. Přestože sledované lekce byly monotematicky zaměřené (v jedné hodině pouze na opakování teoretického učiva), tvořivým přístupem a volbou pracovních metod učitelka dokázala žáky zaujmout a motivovat. Žáci byli v poslechových činnostech aktivní a prokazovali dobré znalosti. Učivo však nebylo ve skupinách smíšených ročníků diferencováno.

Motivace žáků je zajištěna organizováním žákovských koncertů, není však dostatečná. Od 4. ročníku počet žáků výrazně ubývá a jen velmi málo žáků studium I. stupně dokončí. Průběžné hodnocení během lekcí bylo pozitivně zaměřeno především na dosažené úspěchy a mělo výrazně motivační charakter, neodpovídalo však vždy skutečným výsledkům. V některých lekcích byl patrný laskavý přístup učitelů k žákům, avšak s velkou mírou tolerance k chybám a nedostatkům při interpretaci. Vzájemná interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla ve většině sledovaných předmětů velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Podmínky pro výuku jsou dobré. V plánování a organizování výuky, v uplatňování forem a metod práce, v hodnocení žáků a jejich motivaci jsou citelně slabá místa.

Kvalita vzdělávání v hudebním oboru je hodnocena jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry a hlavní úkoly jsou stanoveny v plánu práce pro školní rok 2000/2001, jehož prioritou je kvalitní výuka, prezentace školy na veřejnosti a rozvoj zahraničních kontaktů. Součástí dokumentu je harmonogram kulturních akcí, termíny pedagogických rad a plán kontrolní a hospitační činnosti. Zlepšování materiálně-technických podmínek není konkrétně plánováno.

Ve škole se vyučuje podle učebního plánu čj. 18 418/95-25. Na základě hospitační činnosti a kontroly individuálních studijních plánů v pedagogické dokumentaci bylo zjištěno nedodržování učebních dokumentů. V předmětech hra na elektronické klávesové nástroje a zobcovou flétnu byly zjištěny rezervy v nesjednoceném plánování výuky, zejména ve značné odlišnosti stanovených cílů a nároků kladených na žáky v příslušném ročníku.

Rozsah a účelnost plánování mají průměrnou úroveň.

Organizování

Ve školním roce 1999/2000 došlo ke změně vedení školy. V organizačním uspořádání nedošlo k zásadním změnám. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada. Vzhledem k malému počtu učitelů nejsou ustanoveny předmětové komise. Jeden z učitelů je pověřen vedením hudebního oboru.

Informační systém uvnitř školy i směrem k veřejnosti je dobře zajištěn.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Rozvrhy hodin

jsou sestavovány s ohledem na dojíždějící žáky. Řád školy byl aktualizován k 1. 9. 2000. Odstranění zjištěných formálních nedostatků v tomto dokumentu bylo prokonzultováno s ředitelem školy. V organizaci vyučování byly zjištěny značné rezervy. V přípravném studiu, ale také v 1. ročníku základního studia (týká se 19 žáků) jsou poskytovány krácené lekce, tj. 0,5 vyučovací hodiny. V hlavních předmětech hra na hudební nástroj není dostatečně využívána skupinová výuka. Povinný předmět komorní hra není vyučován v dostatečném rozsahu a není navštěvován všemi žáky. Kontrolou třídní dokumentace bylo zjištěno, že pro výuku tohoto předmětu jsou vymezeny pouze 2,5 vyučovací hodiny. Výuka komorní hry prováděná nad rámec úvazku učitelů, není řádně zdokumentována a není prokazatelná.

Škola se prezentuje na veřejnosti žákovskými koncerty, společnými koncerty s žáky hudebních škol Glucholazy (Polsko) a Želiezovce (Slovenská republika), výchovnými koncerty pro mateřské školy a výstavami.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s §17e odst. 2, 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

V organizaci výuky bylo zjištěno neefektivní využívání hodinových dotací a nedodržování učebních dokumentů. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy i informačního systému je na průměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Učitelé hudebního oboru se prezentují na koncertech, kde hrají se svými žáky. Dva z nich působí jako členové okresní umělecké rady v oblasti metodické.

V pohraniční oblasti je zajišťování kvalifikované výuky obtížnější, přesto pět učitelů z celkového počtu šesti splňuje kvalifikační předpoklady v souladu s příslušnou právní normou. Většina výuky kontrolovaného oboru je však prováděna učiteli se specializací pro jiný nástroj (80% z celkového počtu 99,5 vyučovacích hodin). V některých předmětech učitelé neprokázali dostatečné odborně-metodické znalosti, při výuce vycházejí pouze ze zkušeností získaných samostudiem nebo z jednodenních kurzů. Další vzdělávání není vedením školy systematicky zajištěno, probíhá převážně na základě individuálního zájmu učitelů. Pomoc začínajícímu učiteli bez odborné a pedagogické způsobilosti není rovněž dostatečně zajištěna.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrola procesu vzdělávání je prováděna, není však systematická. Z provedených hospitací jsou pořizovány zápisy, které však nemají dostatečnou vypovídací hodnotu. Vzhledem k zjištěným nedostatkům v oblasti plánování a organizování výuky i v uplatňování správných didaktických zásad není systém kontrolní činnosti dostatečně účinný a po odborné stránce zajištěný. Kontrolu dodržování platných předpisů a úkolů stanovených vlastním plánem vedení školy neprovádělo v dostatečné míře. Ředitel školy nemá vytvořeny účinné nástroje pro zkvalitňování výuky.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

V oblastech plánování a organizování jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. V organizaci výuky bylo zjištěno nedodržování učebních dokumentů. Ve vedení a motivování pracovníků i v kontrolním systému byla zjištěna citelně slabá místa.

Řízení školy je na základě dílčích závěrů hodnoceno jako pouze vyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 25 489/99-21 s účinností od 1. 9. 1999,
- výkaz o základní umělecké škole s přílohou podle stavu k 15. 10. 2000,
- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku hudebního oboru za školní rok 2000/2001, katalogy o průběhu studia žáků pro hudební obor, výkaz žáků a vyučovaných hodin, protokoly postupových komisionálních zkouškách, rozvrhy hodin podle žáků a vyučovaných předmětů, školní řád, záznamy z pedagogických rad, personální dokumentace,
- koncepce školy, celoroční plán výchovně-vzdělávací práce pro školní rok 2000/2001 s přílohami, vnitřní řád školy,
- individuální studijní plány žáků hudebního oboru, časové tematické plány učiva předmětu hudební nauka,
- záznamy z kontrol prováděných ředitelem školy ve školním roce 2000/2001,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- podkladová dokumentace ČŠI, dotazník ředitele školy před inspekcí.

ZÁVĚR

V nových prostorách školy byly vytvořeny v oblasti materiálně-technického zabezpečení dobré podmínky pro výuku hudebního oboru.

V organizačním zajištění výchovně-vzdělávacího procesu bylo zjištěno nedodržení obecně závazných právních předpisů. Doporučení z předchozí komplexní inspekce v roce 1996 nebylo vedením školy akceptováno. Komorní hra není vyučována v dostatečném rozsahu, není zařazena do úvazku učitelů. V oblasti odborného zajištění nástrojové výuky nedošlo ke zlepšení.

Značné rezervy jsou v oblasti zkvalitňování průběhu vzdělávání, zejména v plánování a organizování výuky, v odborném vedení a zajišťování rozšiřujícího vzdělávání v této oblasti.

Řízení školy a úroveň vzdělávání v hudebním oboru jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Nad'a Ostřanská	N. Ostřanská v.r.
Členové týmu	Mgr. Libor Buchta	Libor Buchta v.r.
	Mgr. Stanislava Juchelková	St. Juchelková v.r.

V Olomouci dne 31. května 2001

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 6. 2001

Razítko

Ředitel základní umělecké školy	Podpis
Peter Ščipák	Peter Ščipak v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Jeseník	–	–
Zřizovatel: Okresní úřad , K. Čapka 10 790 01 Jeseník	01-06-29	132 342/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány